

Voorstel aan de raad

Nummer: 40

Portefeuille: S. Kruis
Programma: 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld: 8.3 Wonen en bouwen

Onderwerp: Lelystadse Adaptatie Strategie Klimaat Adaptatie

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

- 1) Kennis te nemen van de Lelystadse adaptatie strategie Klimaat Adaptatie (LAS) en als visie vast te stellen dat Lelystad in 2050 klimaat adaptief is ingericht en zo bijdraagt aan een gezonde en veilige leefomgeving.
- 2) De volgende vijf leidende principes vast te stellen en deze toe te passen bij alle ruimtelijke ontwikkelingen en bij aanpassingen in de bestaande openbare ruimte.
 - A) Klimaat adaptieve maatregelen en het versterken van biodiversiteit gaan hand in hand.
 - B) We realiseren onze doelen door samen te werken.
 - C) We gaan voor maximale effectiviteit door logische momenten te kiezen om klimaatbestendig te worden.
 - D) We hanteren een integrale aanpak door een koppeling te leggen met andere opgaves
 - E) We hanteren het principe van comply or explain
- 3) De doelstellingen uit de LAS, zoals hieronder genoemd, vast te stellen:
 - A) Groene verstedelijking en adaptieve woningbouw in de woonomgeving met bijzondere aandacht voor:
 - Voorkomen/bestrijden van hittestress
 - Opvang en (vertraagde) afvoer van regenwater
 - Klimaatbestendig en natuur inclusief te bouwen en vervangen
 - Water en bodem sturend
 - B) Toekomstbestendige werklocaties met bijzondere aandacht voor:
 - Vergroten bewustzijn en stimuleren ondernemers
 - Klimaat adaptieve ontwikkeling werklocaties
 - Vitale en kwetsbare functies en infrastructuur
 - C) De groenblauwe structuur behouden en versterken met bijzondere aandacht voor:
 - Het voortborduren op de bestaande basiskwaliteit
 - Inzet op een klimaat robuust / biodivers ecosysteem
 - Bevordering van een gezonde bodem zowel binnen de stad als het landelijk gebied (waaronder land- en tuinbouw)

- 4) Participatie met inwoners en organisaties in te zetten gericht op stimuleren klimaat adaptieve maatregelen in de eigen omgeving.
- 5) De dekking voor klimaat adaptieve maatregelen te laten lopen via bestaande middelen, beschikbare subsidies en bijdragen van derden.

Urgentie Raad

Urgentie: De raad heeft in het raadsakkoord vastgesteld de LAS voor Q1 2023 vast te willen stellen.

Voorgaande besluitvorming

De raad heeft in het raadsakkoord vastgesteld de LAS voor Q1 2023 vast te willen stellen.

Inleiding

De gemeente Lelystad heeft duidelijke ambities als het gaat om klimaat adaptatie. Vanuit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie hebben wij de opdracht om voor 2050 klimaat adaptief en water robuust ingericht te zijn. In 2018 heeft Lelystad via onze werkregio KAF (Klimaat Adaptatie Flevoland) een klimaat brochure laten maken door het KNMI. Hierin staan de inmiddels bekende trends dat we steeds vaker te maken gaan krijgen met wateroverlast als gevolg van hevige regenval, hitte door steeds warmer wordende zomers en langere perioden van droogte.

In het raadsakkoord heeft de raad gevraagd om de Lelystadse adaptatie strategie (LAS) vast te stellen vóór 1 januari 2023. De LAS dient gericht te zijn op het vermijden van hittestress en het kunnen opvangen van wateroverlast, en die:

- is afgestemd met de regionale strategie;
- ruimte biedt voor participatie van inwoners en organisaties;
- concrete doelstellingen bevat die worden gerealiseerd in de periode 2023 - 2026.

De LAS is afgestemd met de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) waarin o.a. de provincie en het Waterschap met de gemeente samen optrekken. De RAS functioneert hier als een regionale paraplu waaronder elke gemeente zijn eigen strategie verder uitwerkt.

Om inzicht te krijgen in de lokale gevolgen voor Lelystad zijn van klimaat verandering zijn in 2018 en 2022 stresstesten gedaan die laten zien waar de knelpunten zitten op het gebied van wateroverlast en hitte. Hieruit blijkt dat we bij alle projecten klimaat adaptieve maatregel moeten nemen die de gevolgen van beide beperken. Inmiddels hebben we geleerd dat maatregelen maatwerk zijn: deze kunnen verschillen per plek, per ondergrond en per soort project (herontwikkeling, inbreiding, nieuwbouw, groot onderhoud). Om binnen ons werk dat maatwerk te kunnen leveren hebben we deze Lelystadse adaptatie strategie geschreven waarin we doelstellingen hebben benoemd die ons concrete handvatten kunnen bieden om onze doelen en ambities te behalen.

Tijdens een informatiesessie aan de raad over de LAS heeft de raad al kennis kunnen nemen van de scope van dit document en wat er tot nu toe al is gedaan ter voorbereiding. Zo heeft het college in 2022 zowel de MRA Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw als het MRA Convenant Toekomstbestendig Bouwen ondertekend. De nu voor liggende LAS is een concrete vertaling naar de Lelystadse context en zal als eigen beleid leidend zijn boven deze ondertekende documenten.

Argumenten

De raad besluit om:

1. Kennis te nemen van de Lelystadse adaptatie strategie Klimaat Adaptatie en als visie vast te stellen dat Lelystad in 2050 klimaat adaptief is ingericht en zo bijdraagt aan een gezonde en veilige leefomgeving.

In het raadsakkoord is specifiek om dit document gevraagd. De LAS geeft antwoord op de behoefte van de raad om onze ambities te kunnen concretiseren in de verdere ontwikkeling van onze stad.

Lelystad heeft vanuit het DPRA de opdracht gekregen om 2050 klimaat adaptief ingericht te zijn en zo bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving, dit geeft koers aan onze gemeentelijke inzet. We richten ons daarbij op de effecten van klimaatverandering en toenemende hitte, zoals vernatting en verdroging, verandering van ecosystemen en voorkoming van fysieke schade. De LAS is een verplicht onderdeel vanuit de werkregio en helpt ons bij het behalen van dit doel.

2. De vijf leidende principes vast te stellen en deze toe te passen bij alle ruimtelijke ontwikkelingen en bij aanpassingen in de bestaande openbare ruimte.

2.1. *In al vastgestelde documenten staat dat Lelystad gaat voor groen*

In het reeds vastgestelde koersdocument staat dat Lelystad zich ontwikkelt op een duurzame, klimaatbestendige en energie neutrale manier door kwaliteitsimpuls in het groen. In het Uitvoeringsplan LNL wordt "klimaatrobuustheid" genoemd als randvoorwaardelijk.

2.2. *We werken samen, effectief en integraal*

In het Uitvoeringsplan Lelystad Next Level is beschreven dat Lelystad inzet in op het kwalitatief groeien van de stad, mede door groene urbanisatie met een duurzame insteek: natuur inclusief, klimaat adaptief, energieneutraal en circulair. Ook ligt hier een duidelijke relatie met de Agenda Natuur. Dit vraagt om een integrale aanpak zodat we het stapelen van eisen voorkomen.

3.3. *We hanteren het principe comply or explain*

Voor deze doelstellingen hanteren we het principe *comply or explain*: we hebben de intentie om ons hieraan te houden, maar voor specifieke projecten of ontwikkelingen kan een andere keuze echter logischer zijn. We leggen dan uit waarom we ons niet aan een specifieke doelstelling kunnen houden. *De doelstellingen zijn dus geen keiharde regels, maar hebben als doel om klimaat adaptatie zo effectief mogelijk vorm te geven.*

3. De doelstellingen uit de LAS zoals in a-c benoemd vast te stellen:

3.1 *Het laten vaststellen van de doelstellingen in de LAS helpt de interne organisatie om eerder vastgestelde ambities te kunnen concretiseren en is het startsein om met dit nieuwe beleid te kunnen gaan werken.*

Het vaststellen van de doelstellingen biedt mogelijkheden tot maatwerk en geeft concreet handvatten voor de implementatie van de LAS in de interne organisatie door borging in documenten zoals het IGOR en het LIOR.

4. Participatie met inwoners en organisaties in te zetten gericht op stimuleren klimaat adaptieve maatregelen in de eigen omgeving.

De LAS dient ruimte te bieden voor participatie met inwoners en organisaties. Dit is erg belangrijk om onze doelstelling van 2050 te kunnen behalen, inwoners en organisaties hebben gezamenlijk zo'n 50% van het gemeentelijk oppervlak in particulier eigendom. We stellen een meerjarenplan op waarin staat hoe deze groepen te betrekken bij het behalen van dit doel.

5. De dekking voor klimaat adaptieve maatregelen te laten lopen via bestaande middelen beschikbare subsidies en bijdragen van derden.

Bij uitvoering van de LAS willen we zo veel als mogelijk kosten neutraal klimaat adaptieve maatregelen gaan nemen. Daar waar wel financiële investeringen nodig zijn zullen we zo veel als mogelijk in beeld gaan brengen wat de besparing is op lange termijn. Voor financiële ondersteuning kunnen wij in 2023 nog aanspraak maken op rijksmiddelen. Mocht blijken dat er bij projecten structureel meer budget nodig gaat zijn om aan de doelstellingen te voldoen zullen we terug gaan naar de raad met een voorstel.

Kanttelingen

De doelstellingen uit de LAS zijn zo omschreven dat maatwerk per project mogelijk is. Daarnaast hanteren we het principe *comply or explain*. Dit betekent dat per project beargumenteerd moet worden of aan de doelstellingen wordt voldaan of dat er, onderbouwd, vanaf geweken wordt. Dit moet

zich nog wel bewijzen in de praktijk. Het risico hierbij is dat te makkelijk van de doelstellingen afgeweken kan worden. Borging in de interne processen is daarom van uiterst belang.

Financiën

Bij uitvoering van de LAS willen we zo veel als mogelijk kosten neutraal klimaat adaptieve maatregelen gaan nemen. Daar waar wel financiële investeringen nodig zijn zullen we zo veel als mogelijk in beeld gaan brengen wat de besparing is op lange termijn. Voor financiële ondersteuning kunnen wij in 2023 nog aanspraak maken op rijksmiddelen. Mocht blijken dat er bij projecten structureel meer budget nodig gaat zijn om aan de doelstellingen te voldoen zullen we terug gaan naar de raad met een voorstel.

Vervolg

Na vaststelling van de LAS zal een implementatietraject starten om te zorgen dat klimaat adaptatie onderdeel wordt van onze manier van werken. In februari wordt een Meerjarenplan opgeleverd gericht op participatie met inwoners en organisaties. Hiervoor zetten we de incidentele middelen in die met het raadsakkoord beschikbaar gesteld zijn.

Bijlagen

- Lelystadse adaptatie strategie

Lelystad, 7 februari 2023

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,
J.S.W. Ozenga

**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*